Látássérültek a társadalomban

Németh Márta gyógypedagógus

Észak-magyarországi Látássérült-rehabilitációs Központ

A látás

- Látásélesség: közeli – távoli
- Kontraszt
- Színlátás
- Alkalmazkodás
- Látótér
- Centrális látótér
- Vizuális figyelem
- Feldolgozás, értelmezés
- Érzelmi állapot

Látássérülés típusai

- Teljes vakság
- Aliglátás: fényérzés – mozgás észlelése – nagytárgy-látás – ujj-olvasás
- Gyengénlátás
  - van, aki mindent homályosan lát és ezen nem segít szemüveg sem (tompalátás)
  - van, aki csak nagyon erős fényben lát kielégítően és az esti szürkületben már teljesen vak (farkasvakság)
  - van, aki inkább félhomályban lát jobban (fényérzékenység)
  - van, aki viszonylag élesen lát, de a látótere nagyon kicsi, mintha folyton egy csövön keresztül kellene néznie (csőlátás)
  - van, akinek a látótere kellős közepén egy nagy folt van és csak oldalra lát, de ott sem élesen (időskori maculadegeneráció)
  - van, aki csak egy szemmel lát és így nem tudja a teret jól érzékelni
  - van olyan, akinek akár óráról órára ingadozik a látása (pl. cukorbetegségnél gyakori)

Rehabilitáció a látás sérülése után

- **látásvizsgálat a hasznosítható látásfunkciók feltérképezésére, a megromlott látáshoz való alkalmazkodás tanítása**
- **segédeszközök megismerése, kipróbálása**
- **tájékozódás-közlekedés tanítása, amennyiben lehetőség van rá, a meglévő látásra támaszkodva, továbbá kísérővel, fehér hosszúbottal vagy vakvezető kutyával**
- **megoldások a hétköznapi tevékenységek önálló végzésére (főzés, takarítás, stb.)**
- **számítástechnika oktatás képernyőnagyító vagy beszélő program használatával**
- **Braille-írás megismerése**
- **pszichés segítségnyújtás**
- **sorstárs közösség, nyílt napok**
- **látássérültek számára elérhető juttatások igénylése, érdekvédelmi szervezetekkel való kapcsolatfelvétel segítése**
- **Foglalkozási rehabilitáció**

A látás mellett, helyett, nélkül…

- A tudat, a figyelem kompenzatórikus átszerveződése
- Hallás
- Tapintás, taktilis érzékelés
- Szaglás
- Test-érzékelés
- Memória, emlékek
- Logika
- Képzelet (vizualizáció)
- Szavak

Amit a látó többség megtehet:
1. Akadálymentesítés

Amit a látó többség megtehet:
2. Személyes hozzáállás

- Szólítsuk meg!
- Szóbeli útbaigazítás
- Látó-vezetés
- Hellyel kínálás
- Beszélgetés (szemkontaktus/visszajelzés, nyelv, megszólítás)
- Rend megtartása